

Feest van de H. Familie

Lezing

Zijn ouders reisden ieder jaar, bij gelegenheid van het paasfeest, naar Jeruzalem. En overeenkomstig het gebruik bij dit feest gingen zij opnieuw daarheen toen Hij twaalf jaar geworden was. Maar na afloop van die dagen bleef het kind Jezus, terwijl zij terugkeerden, in Jeruzalem achter, zonder dat zijn ouders het wisten. In de mening dat Hij zich bij de karavaan bevond, gingen zij een dagreis ver en zochten Hem toen onder familieleden en bekenden. Omdat zij Hem niet vonden, keerden zij al zoekende naar Jeruzalem terug. Pas na drie dagen vonden zij Hem in de tempel, waar Hij te midden van de leraren zat, naar wie Hij luisterde en aan wie Hij vragen stelde. Allen die Hem hoorden, waren verbaasd over zijn begrip en zijn antwoorden. Toen zij Hem daar opmerkten, stonden zij verslagen. Zijn moeder zei tot Hem: 'Kind, waarom hebt Ge ons dit aangedaan? Denk toch eens met wat een pijn uw vader en ik naar U hebben gezocht.' Maar Hij antwoordde: 'Wat hebt ge toch naar Mij gezocht? Wist ge dan niet, dat Ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' Zij begrepen echter niet wat Hij daarmee bedoelde. Hij ging met hen mee naar Nazaret en was aan hen onderdanig. Zijn moeder bewaarde alles wat er gebeurd was in haar hart. En met de jaren nam Jezus toe in wijsheid en welgevalligheid bij God en de mensen.

Lc 2,41-52

Overweging

Op dit feest van de heilige Familie zou je na het horen van de evangelietekst vandaag kunnen zeggen dat die ouders met Jezus wel hun peren hebben gezien. Zoals ouders vandaag ook hun kinderen moeten loslaten als die hun eigen wegen gaan... tot onbegrip van de ouders soms. Maar in dit verhaal gaat het hier toch over wat anders.

Het kerstverhaal en het verhaal over de twaalfjarige in Tempel behoren tot wat de exegeten de kindheidsevangelies noemen. We vinden die alleen bij de evangelisten Lucas en Mattheus. En we moeten de juiste context van die kindheidsevangelies kennen om ze te begrijpen. Dit zijn geen historische verhalen, maar verhalen die aansluiten bij populaire tradities die in de christelijke gemeenschappen van Lucas en Matteüs circuleerden en die vooral een "theologische bedoeling" hadden. Deze verhalen willen de toehoorders iets duidelijk maken over de identiteit van Jezus, die zich al vanaf het begin van Jezus' leven manifesteert. In deze verhalen gaat het in essentie over de boodschap van Jezus én ook over zijn lijden en verrijzenis. Deze verhalen geven ons dus belangrijke leessleutels om de figuur van Jezus te verstaan. Ze zijn een proloog op de vraag "En jullie wie zeggen jullie dat ik ben?" die later in het evangelie gesteld wordt.

Lucas en Matteüs gebruiken daarvoor de techniek van de **typologie** - die de Joodse Rabbijnen vaak gebruikten. Men neemt personages, situaties en gebeurtenissen uit de traditie als type, als voorbeeld (profetische figuren, de uittocht uit Egypte, de tempel,...) en past die dan op Jezus toe op zo een manier dat er een nieuwe én volledige betekenis uit voorkomt. Zo is Jezus de profeet bij uitstek, vervult Jezus de wet volkomen, is hij de Messias, is hij zelf de Tempel... En dat gebeurt ook in het verhaal vandaag.

Maria en Jozef gaan naar Jeruzalem om het Paasfeest te vieren. Ze nemen de twaalfjarige Jezus mee (leeftijd van geloofsvolwassenheid.) De heilige familie schakelt zich dus mooi in binnen de Joodse traditie. Ze doet wat vrome Joden doen. Uiteraard klinkt hier ook al het verhaal door van de volwassen Jezus die later met zijn leerlingen naar Jeruzalem zal gaan om het paasfeest te vieren én er zal lijden. Jezus zal uiteindelijk zelf het Paaslam worden.

Terug naar ons verhaal. De ouders spelen Jezus kwijt als ze al uit Jeruzalem weg zijn. Ze gaan dus terug naar Jeruzalem om hem te zoeken en pas na drie dagen vinden ze hem terug in de **Tempel**. Dat doet wel een belletje rinkelen. Want is het niet na drie dagen dat Jezus uit de dood zal verrijzen? Geen toeval. Jezus zit ts de Schriftgeleerden en die zijn verbaasd over zijn inzicht. Jezus als klein baasje is al een "Schriftgeleerde par excellence" ... nu nog bewierookt door de mensen van de Tempel, later daarvoor gekruisigd. Zijn ouders zijn verbijsterd en vragen terecht: "Waarom hebt gij ons dat aangedaan.?" En dan komt het straffe antwoord van Jezus: "Waarom hebt ge mij gezocht? Wist gij niet dat ik in MOET zijn waar mijn Vader is?" Jezus heeft een "menselijke familie" maar belangrijker is de band met de Vader aan wie Jezus zijn lot verbindt. Dat klinkt hier door. Het Grieks dei "moeten" (18X bij Lucas) verwijst steeds naar een innerlijk moeten vanuit God. In het begin van het evangelie van Lucas is deze passage al een kleine climax: voordien hebben de engel Gabriël, Maria, Zacharias, de Engelen, Simon gezegd wie Jezus is. Nu zegt Jezus het zelf, maar "indirect": Jezus spreekt over zijn vader en dus is Jezus zijn zoon. Maar zijn ouders begrepen het niet. En wij allicht ook niet. Dat zal duidelijker worden doorheen het hele Lucasevangelie.

In het begin van Lucas vers 8 stond het verhaal van Zacharias in de tempel en de engel Gabriël die aan hem verschijnt. Op het einde van het evangelie van Lucas staat er: "De leerlingen keerden in grote blijdschap naar Jeruzalem terug en waren voortdurend in de tempel waar ze God loofden." De cirkel is rond. De tempel als de plaats om God te loven. Maar zou Jezus zelf niet de nieuwe levende Tempel zijn waarin wij God mogen loven?

Karel Ceule

De Lier, 26 december 2021